

Luomukasvisten arvoketjutyöryhmä

17.1. 2018 klo 10.00- 14.00

MTK, Helsinki

Osanottajat

Nimi	Paikalla 17.1.2017
Hannele Sippu, Luomuliitto	x
Ari Kulmanen/Heidi Kulmanen, Ikaalisten Luomu	x
Antti Vauhkonen, Kalliolan luomu	x
Ulla Kojonkoski, Tuoreverkko	x
Samuli Laurikainen, Silmusalaatti	x
Veli-Matti Puhakka, SOK	
Liisa Eronen, Ruokakesko	x
Annika Hongell-Hakkarainen, Satotukku	
Sari Iivonen, Luke	x
Saija Peltomaa, Peltomaan Parhaat	x
Miika Helenius, Apetit	x
Sampsa Heinonen, Evira	x
Merja Söderström, PTY	osan aikaa
Tero Tolonen, MMM	esitys
Aura Lamminparras, Pro Luomu	x
Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu	x

Asialista

1. Puheenjohtajan valinta vuodelle 2018
2. Kysynnän ja tarjonnan tilanne, lyhyt kierros osanottajien kesken
3. Uuden luomulainsäädännön merkitys luomukasvituotantoon?
Tero Tolonen, MMM
4. Miten lisää luomuperunaa? Saija Peltomaa, Peltomaan parhaat
5. Luomubarometrin tuloksia: Mitä opittavaa siitä on
Luomukasvisten markkinointiin?
6. Muuta

Puheenjohtajan valinta vuodelle 2018

- Puheenjohtajaksi vuodelle 2018 valittiin yksimielisesti Antti Vauhkonen, Kalliolan luomu
- Varapuheenjohtajana jatkaa Samuli Laurikainen, Silmusalaatti

Kysynnän ja tarjonnan tilanne

- Kasviksissa sekä luomussa on buumi ja tämä näkyy vahvasti myös kysynnän kasvussa
 - Kauppa on tyytyväinen kasvuun siltä osin kuin saatavuutta on ollut
- Poikkeuksellisen huono satovuosi on huonontanut jo ennestään heikkoa saatavuutta
 - Luomutuottajista on pulaa
 - Uusien tuotteiden viljelyn aloittaminen kallista ja riskialtista
 - Huono satovuosi tulee vaikuttamaan myös ensi kauteen, monella tilalla on jäänyt syystyöt tekemättä.
- Tutkimuksen mukaan tavanomaiset viljelijät ovat kiinnostuneita luomusta
 - Miten kiinnostus saadaan konkretisoitua uusiksi viljelijöiksi?

Uuden luomulainsäädännön merkitys luomukasvituotantoon? Tero Tolonen, MMM

- Alustava sopimus saatiin aikaan heinäkuussa, jonka jälkeen tekstiä on tarkistettu, maatalouden erityiskomitea hyväksyi 20.11. määräenemmistöllä ehdotuksen EU:n uudeksi luomuasetukseksi.
 - Lopullinen suomenkielinen teksti saadaan arviolta maaliskuuhuhtikuussa, jonka jälkeen on mahdollista alkaa arvioimaan uusia käytäntöjä.
 - Astuu voimaan tammikuussa 2021
 - Monia avoimia kysymyksiä, joita säädetään vielä toimenpideasetuksilla
 - Mm. aloitetaanko kilojen seuraaminen valvonnassa kaikilla tasoilla?
- Uusia soveltamisalaan kuuluvia tuotteita: luonnonkorkit, silkkiäistoukat, villa, vuodat, nahka, eteeriset öljyt, himalajansuola + merisuola
- Uuden asetuksen mukaan valvontaan tulee liittyä pakkaamattomien tuotteiden osalta myös vähittäiskaupat.
 - Koskee yli 5000 kg / 20 000€ myyntiä vuositasolla.

Uuden luomulainsäädännön merkitys luomukasvituotantoon? Tero Tolonen, MMM

- Suomen kannalta iso ongelma on kasvihuonetuotannon uusi vaatimus juurien maayhteydestä
 - Valtaosa Eurooppaa ei tunne eikä näin hyväksy Pohjoismaisten menetelmää viljellä luomukahvihuonekasveja rajatuissa kasvualustoissa.
 - Suomi, Ruotsi ja Tanska saivat poikkeusluvalla jatkoajan jatkaa rajatuissa kasvualustoissa viljelyä vuoteen 2031. Poikkeus koskee kuitenkin vain jo kesäkuussa 2017 kyseisellä tavalla viljellettä yrityksiä, eikä alaa saa laajentaa
 - Asiaa tarkastellaan uudestaan 2026
 - EU:lla kauppasopimus USA:n ja Kanadan kanssa, jossa luomutuotanto rajatuissa kasvualustoissa on mahdollista
 - Epätasapaino kilpailuun?
 - Tulkinnan mahdollisuuksia vähän, ja riippuu myös siitä minkälaisia toimenpideasetuksia annetaan
 - Asetuksessa poikkeus ruukuissa kasvatettujen koristekasvien ja yrttien (herbs) kohdalla, mahdollisuuksia laveaan tulkintaa mikä on yrtti, sillä yrtit eivät ole botaaninen eikä EU-lainsäädännöllinen kasviryhmä.

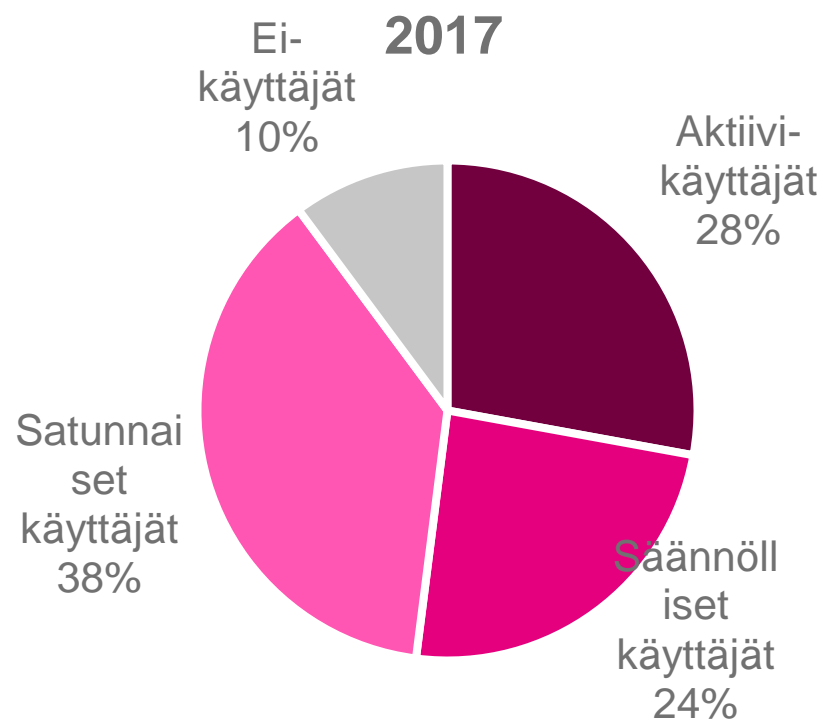
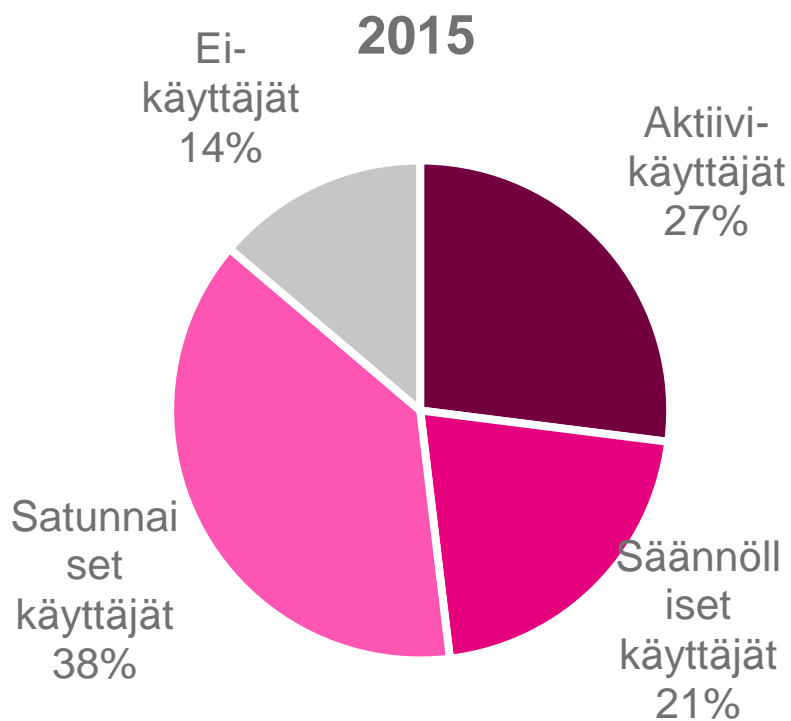
Miten lisää luomuperunaa? Saija Peltomaa, Peltomaan parhaat, esitys liitteenä

- Keskustelua:
 - Luomun suurin haaste ei ole byrokratia, vaan osaaminen ja toisaalta henkinen jaksaminen.
 - Yksi isoimmista haasteista on satotasot. Hyviin satoihin on mahdollista päästä, mutta sen eteen pitää tehdä töitä.
 - Byrokratia on myös toiminnan kehittämistä, se on osa laatujärjestelmää ja omavalvontaa.
 - Luomun asiaa ei aja eteenpäin suomalaisen tavanomaisen ruuan mollaaminen. Tarvitsemme yhteisen vahvan ruokaketjun, jonka tuotteita voimme viedä Eurooppaan.
 - Ei vastakkainasettelua, vaan vaihtoehtoja!
 - Yhteiskunta + media on leimannut luomua takavuosina, mutta keskustelu on muuttunut ja luomu on tullut salonkikelpoiseksi ja jopa poliittiseksi tavoitteeksi.

Luomun kuluttajabarometri

- Luomun kuluttajabarometri toteutettiin syyskuussa 2017, tulokset julkistettiin Luomuelintarvikepäivässä 5.10.
- Suomalaisten luomukulutus on lisääntynyt. Luomua käytetään aiempaa tasaisemmin eri väestöryhmissä, tuloluokissa ja eri puolilla maata
- Luomuna halutaan ostaa enemmän vihanneksia ja juureksia, kanamunia sekä lihaa ja lihavalmisteita
- Kuluttajat omasta mielestään tuntevat luomun merkityksen hyvin, mutta tarkemmat kysymykset paljastavat, että tietämys on usein hataralla pohjalla. Tämän vuoksi yksittäiset vastuullisen tuotannon ulottuvuudet, kuten antibiootittomuus, kiinnostavat kuluttajia huonosti ymmärrettyä luomua enemmän.
- Luomumerkin tunnistaa varmasti vain 21% suomalaisista

Luomutuotteiden käyttö

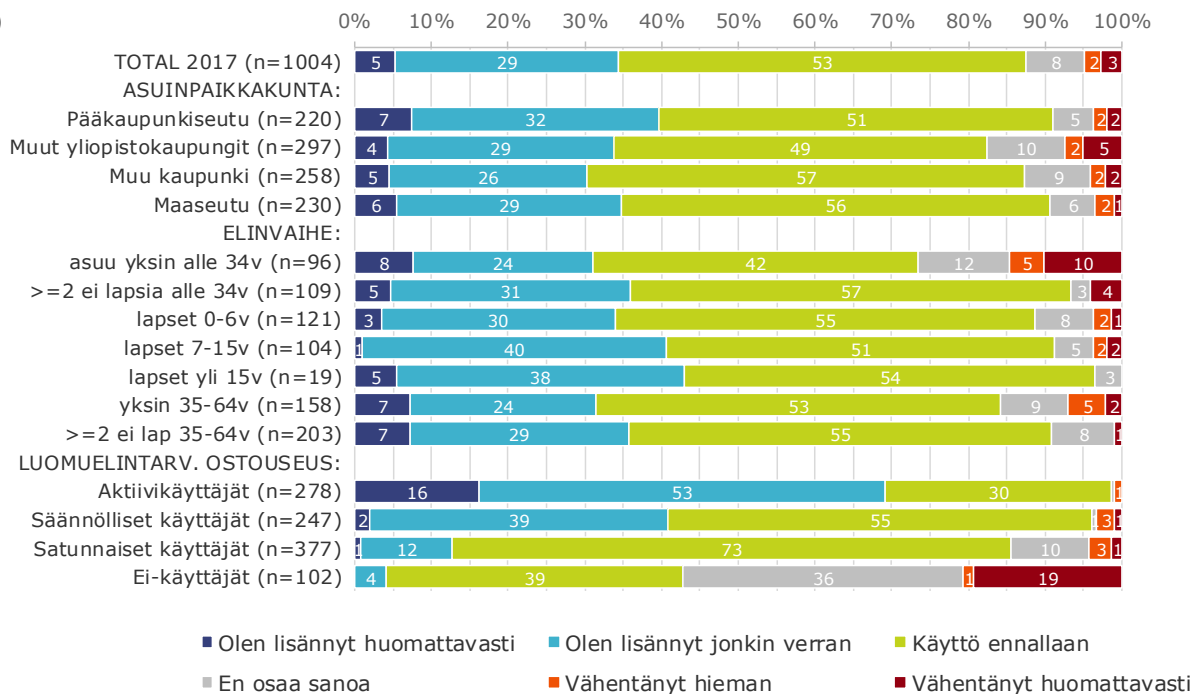
Aktiivikäyttäjät = käyttää vähintään viikoittain, Säännölliset käyttäjät = käyttää kuukausittain

Luomuelintarvikkeiden käytön muutos

Miten arvioit luomuelintarvikkeiden käytön muuttuneen viimeisen vuoden aikana?

TOTAL 2017 (n=1004)

(2/2)

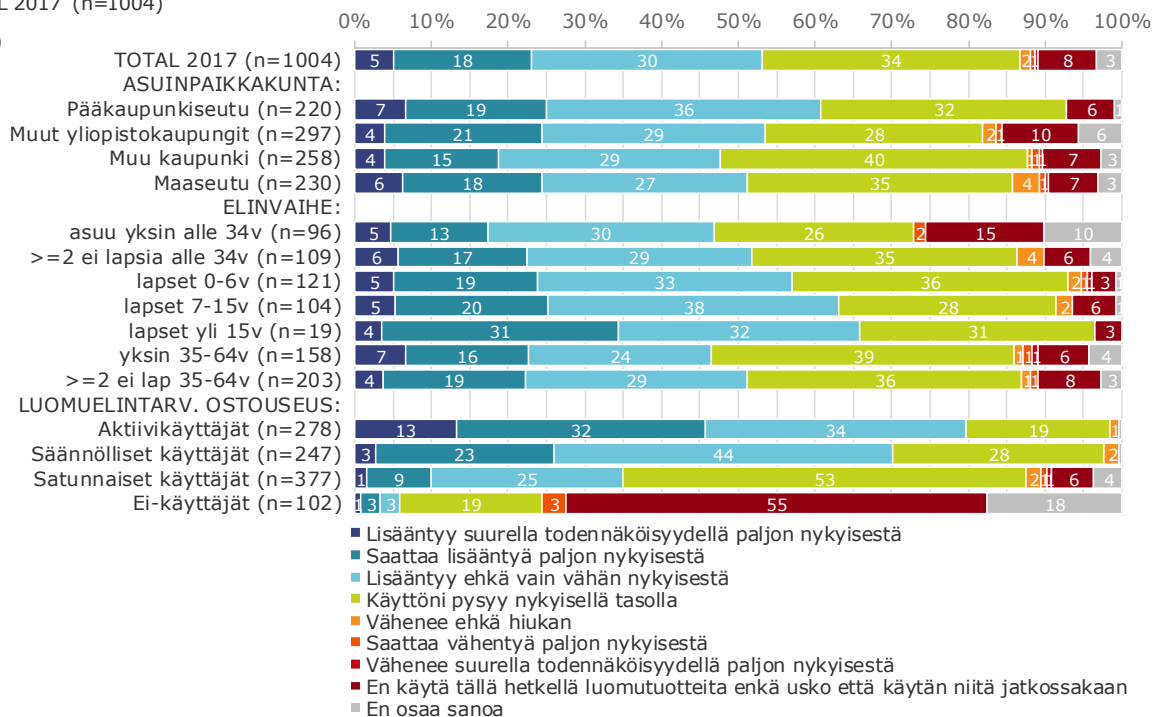

Muutokset omassa luomuelintarvikkeiden käytössä

Miten uskot oman luomuelintarvikkeiden käyttösi kehittyvän seuraavan kahden vuoden aikana?

TOTAL 2017 (n=1004)

(2/2)

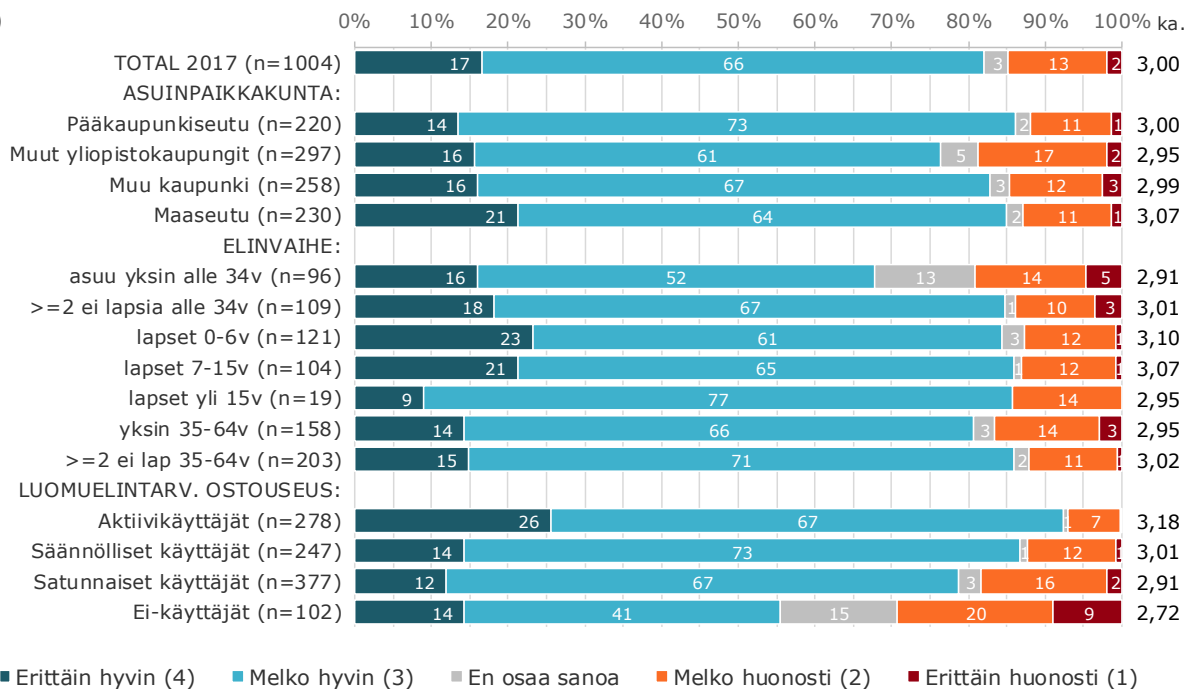

Luomun merkityksen ymmärtäminen

Kuinka hyvin mielestäsi olet perillä siitä mitä Luomu tarkoittaa?

TOTAL 2017 (n=1004)

(2/2)

Luomutietous

Mitkä väittämät mielestäsi pitävät paikkaansa LUOMUtuotteiden osalta?

TOTAL 2017 (n=1004)

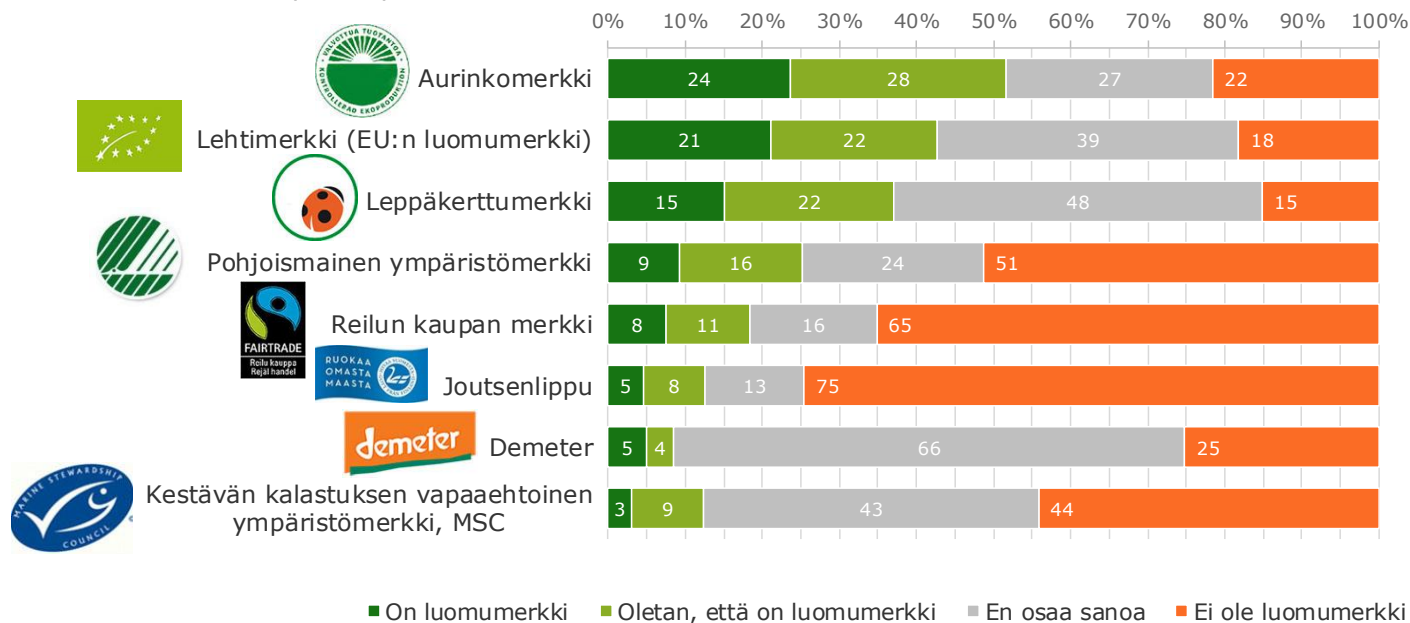

■ TOTAL 2017 (n=1004)

Luomumerkin tunteminen

Mitkä seuraavista tiedät olevan luomutuotteiden merkkejä?

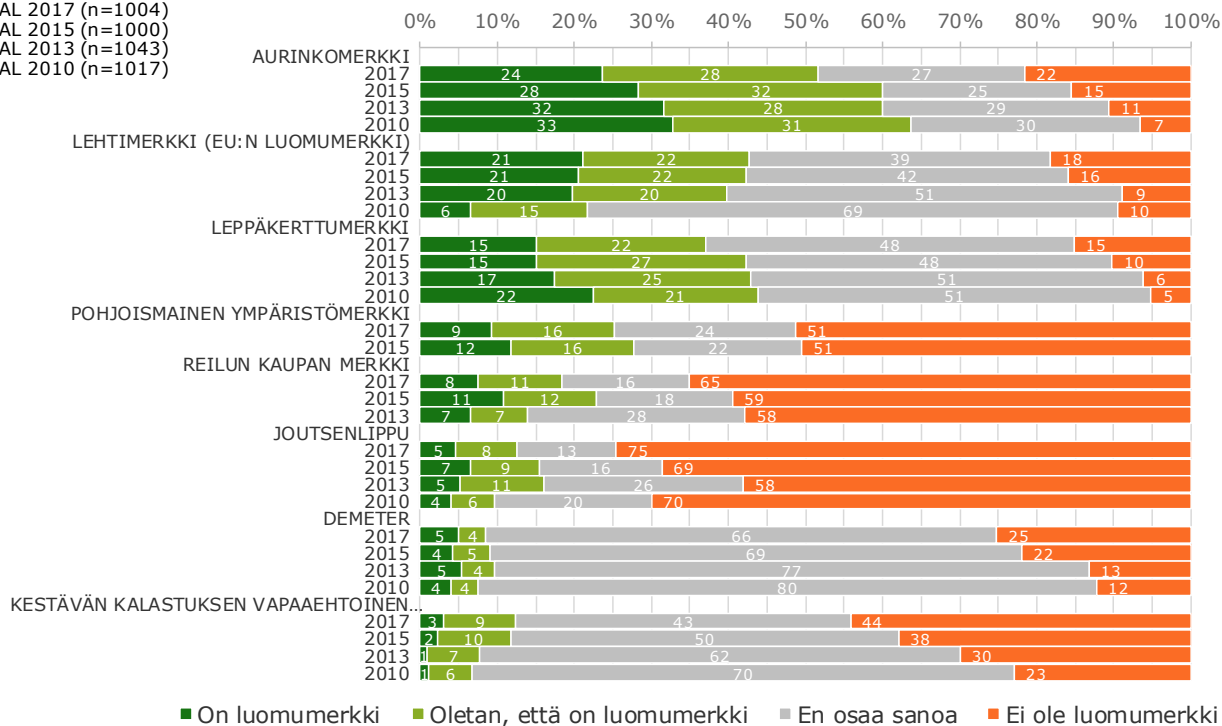
TOTAL 2017 (n=1004)

Luomumerkin tunteminen

Mitkä seuraavista tiedät olevan luomutuotteiden merkkejä?

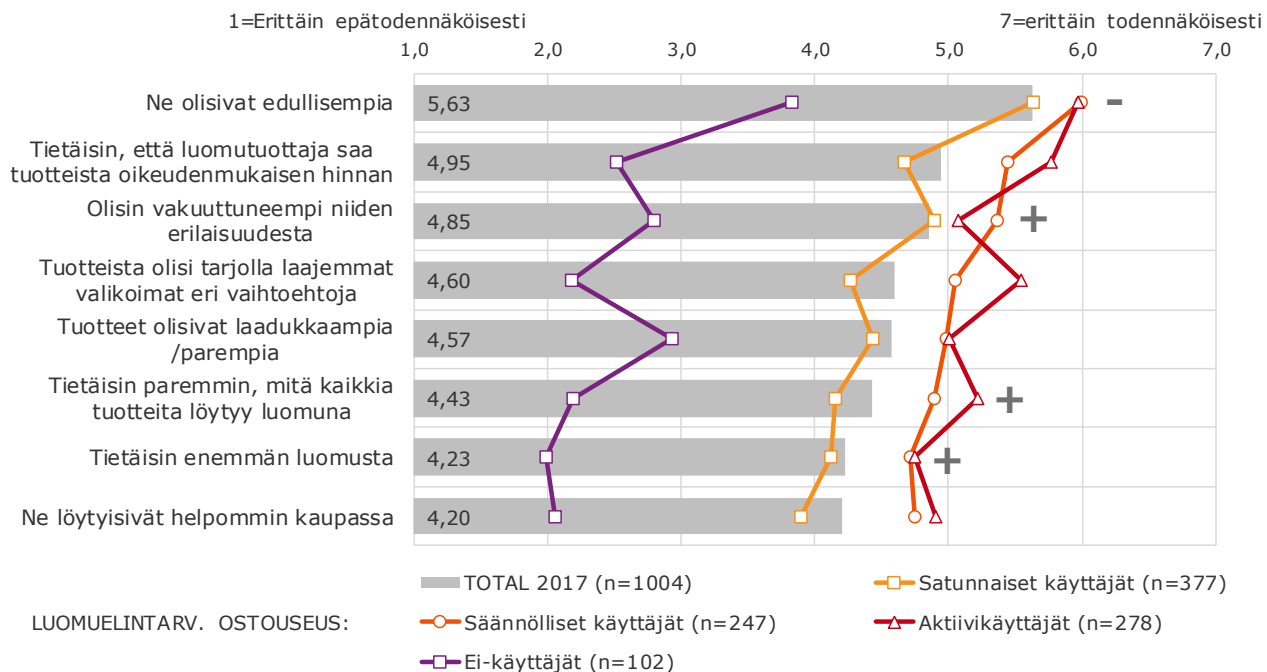
TOTAL 2017 (n=1004)
 TOTAL 2015 (n=1000)
 TOTAL 2013 (n=1043)
 TOTAL 2010 (n=1017)

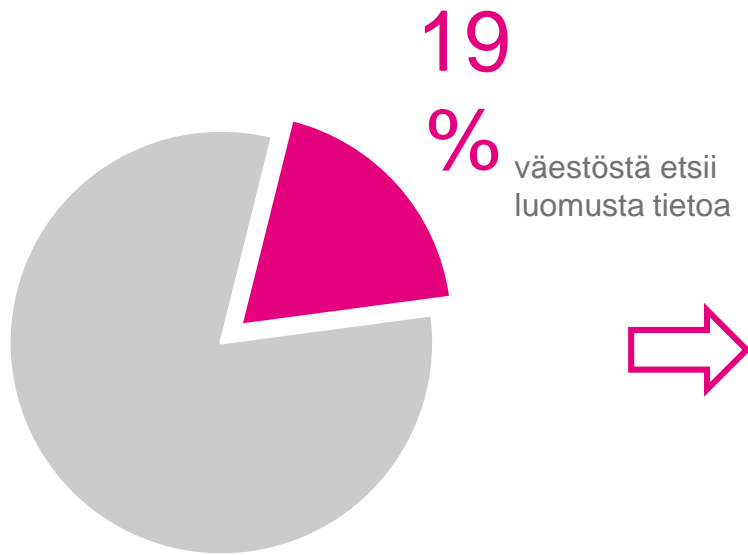
Luomun menekkiä edistäviä asioita

Kuinka todennäköisesti ostaisit luomuelintarvikkeita enemmän, jos...

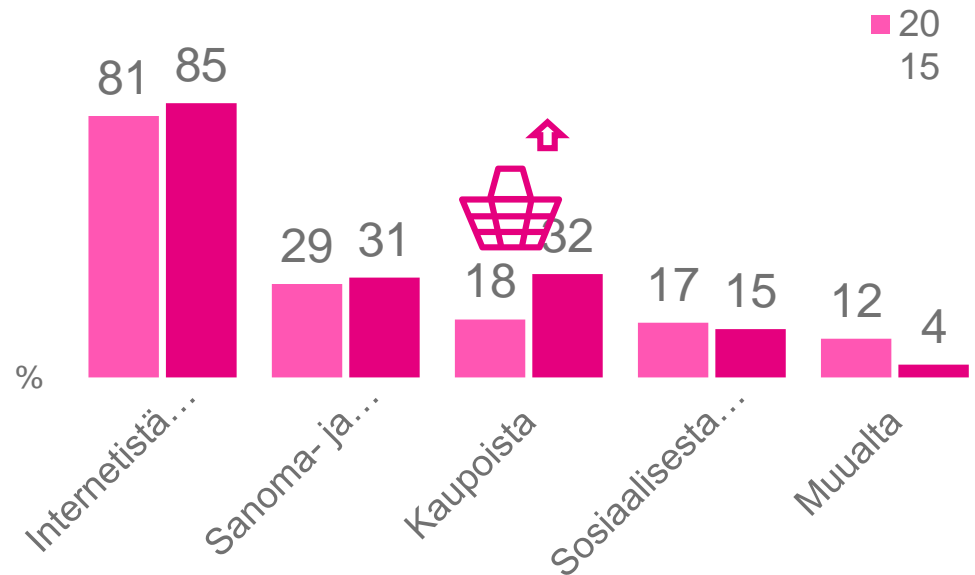
TOTAL 2017 (n=1004)

Mistä luomuun liittyvää tietoa etsitään

Mistä olet etsinyt luomuun liittyvää tietoa?

Onko vielä jokin asia, mikä sinua askarruttaa luomussa/luomutuotteissa?

Askarruttaa, voiko luottaa siihen että tuote on oikeasti luomua.

Ainoastaan hinta. Liian kallista verrattuna muihin tuotteisiin.

Miksi luomutuotteita ei pakata ekologisesti?

Ei ole itsestäänselvää, että ne olisivat edes terveellisempiä.

Luomua tuotetaan nykyisin suurissa yksiköissä, tehotuotannonomaisesti. Eläimet ja ympäristö kärsivät.

Onko ulkomaisten luomuelintarvikkeiden valvonta yhtä tehokasta kuin kotimaisten?

Suomalainen tavallinen tuotanto on puhtaampaa, kuin eurooppalainen luomu.

Luomu on rikkaiden maiden yllisyyttä ja joskus tunnen siitä huonoa omaatuntoa. Luomuruualla ei saada maailman nälkäisiä ruokittua, valitettavasti.

Käsittäakseni väitettyjä maku- ja terveysetuja luomussa ei ole pystytty osoittamaan tieteelliset kriteerit täyttävissä tutkimuksissa. Silti makua ja terveellisyyttä käytetään luomun myyntiargumenttina, ja se on kyseenalaista. Se asettaa luomutuotannon tai ainakin sen markkinoinnin epämääräiseen valoon. Luomun puolesta pitäisi argumentoida enemmän sillä, että tuotanto on vähemmän ympäristöä kuormittavaa (jos se sitä on), ja vaikka eläinten hyvinvoinnilla.

Saako alkutuottaja tarpeeksi tuloja?

Hedelmien ja vihannesten laatu vaihtelee liian paljon.

Luomutuotanto ei ole kovin kustannustehokasta.

Muuta

- Tutkimushankkeita
 - Alkamassa Aarhusin yliopiston ja Luken yhteinen vihannestuotantoa tutkiva hanke. Kehitetään ja tutkitaan mm. viljelytekniikoita, kaistaviljelyä, seosviljelyä. Tarkoituksena oppia ymmärtämään paremmin ekologista viljelyä.
 - Luomukasvihuonetuotantoon on panostettava. Uusia tutkimushankkeita suunnitellaan.
 - Suunnitteilla ylimaakunnallinen luomukasvintuotannon koulutushanke. Yhteistyössä Helsingin yliopisto ja Pyhäjärvi-instituutti. Mukaan kärkilviljelijöitä mentoreina, ratkaisukeskeisesti eteenpäin.

Muuta

- Vuoden 2018 painopisteet
 - Kansallisen luomustrategian päivitys
 - Luomu 3.0 - miten vastaamme ruuantuotannon haasteisiin?
 - Vision laatiminen työpajoissa
 - Tavoitteena kansainvälinen seminaari v. 2019 (Suomen EU pj.kausi)
- Tapahtumat
 - Porin Suomi Areena keskustelu 19.7. Pro Luomu toteuttaa vastuulliseen kulutukseen ja kiertotalouteen pureutuvan keskustelun yhdessä Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry:n, Marttaliiton, Motiva Services Oy - Ympäristömerkinnän ja Suomen Tekstiili & Muoti ry:n kanssa.
 - Luomuelintarvikepäivä, Finlandia-talo Helsinki, 18.10.
- Viestintä
 - Merkkitekoja -kampanja huhtikuussa

Seuraavat kokoukset:

- . Seuraavat kokoukset sovitaan doodlettamalla.